

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. III. Ex quibus causis Coadjutores dari soleant?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

laborare non debet. *Parif. de resign. Benefic. l. 7. quest. 20. num. 15. & seqq.* Pignatell. *tom. 4. consult. 137. num. 4.* Hodie, tamen aliud observari videmus in Coadjutoribus perpetuis, & cum spe futuræ successione datis, qui, ut advertit Gonzalez ad *cap. fin. b. t.* non sunt, quod significant, nec Pallorem fessum, aut senem sublevant, sed potius ipsi sublevari necesse habent, siquidem non modo Prælatis jam decrepitis, sed vegetis adhuc juvenes subinde, ministerii sacri planè rudes, propter bonum familiæ in Coadjutores dantur, qui ipsimet, ut ex Gambaro *Tit. de Coadjutor. n. 13.* notat Hieronyma. Gonzalez

ad d. Reg. Cancell. n. 40. nedum Coadjutore, sed Pædagogo indigerent, ita, ut vix non speciem successione in Ecclesia DEI referat. Animi sui sensa etiam hac super re candide aperit Fagnan. *ad cap. 2. de Concess. Præbend. num. 75. & 2. seqq.* quem consulisse non pigebit.

Quoad numerum Coadjutorum dicendum, quod regulariter unus tantum assumi valeat, ex ratione, nè Ecclesiæ nimium graventur, quarum reditus pluribus alendis fortè non sufficient. Possunt tamen duo, non verò plures dari, si ita expedire visum fuerit. *cap. un. b. t. in 6. & Passer. ibid.*

§. III.

Ex quibus causis Coadjutores dari soleant?

SUMMARI A.

10. Non solum ex causa aegritudinis, & debilitatis (quæ causæ duntaxat in *b. t.* exprimentur) sed etiam ex aliis causis, quæ enumerantur, Coadjutor dari potest. 11. Coadjutor perpetuus cum spe successione à nemine alio præterquam à S. Pontifice dari potest. 12. Qui mox à morte coadjuti sine nova collatione jus in re in Prælatūra acquirit. 13. Coadjutorie perpetuæ in Germania sunt frequentes, nec in iis forma electionis tam strictè attenditur.

10 **Q**uanquam spectata Rubrica *b. tit.* nonnisi ex duabus causis aegritudinis videlicet, & debilitatis Coadjutor temporalis dari posse videatur, complures tamen causæ aliæ à Parisio *de resign. Benefic. lib. 7. q. 20.* & Barbof. *J. E. V. lib. 3. cap. 10. à n. 5. ad 20.* recensentur. Sic datur Coadjutor Prælato de dilapidatione suspecto *cap. 27. de Offic. delegat.* Item Parochis illiteratis, & imperitis, modo aliàs honestæ vitæ sint, conformiter Trident. *Sess. 21. de Reform. cap. 6.* Sbrozza de

Offic. Vicar. lib. 5. quest. 212. qui tamen ex eo, quod Coadjutorem acceperint, ab obligatione residendi in sua Parochia neutiquam liberabuntur, nè aliàs melioris conditionis illiterati præ literatis existant. Barbof. *cit. l. num. 29.* In senibus, quanquam, ut tales dicantur, ætas 60. annorum juxta Pignatellum *cit. consil. n. 2.* sufficiat, non tamen, ut Coadjutores iisdem adjungantur, hæc ætas sufficit, nisi simul tanta virium debilitas accedat, quæ Rectorem ad exequendum officium suum impotent-

rentem reddat. *cap. 1. h. t. in 6.* Numerofitas populi fimiliter eft caufa urgens, ut Rectori de Coadjutore uno, aut pluribus provideatur, prout à S. Rota decifum refert Farinac. *decif. 484. num. 5. part. 1. recent.*

11 Quoad Coadjutorem perpetuum cum fpe fuffeffionis, qui nec à Legato à latere, nec ab alio quocunque Nuntio Apoftolico dari poteft, ut ex declaratione Cardin. confirmat. Garzias *part. 3. cap. 5. n. 18.* & Paris. *lib. 6. q. 5. n. 15.* fed à folo Pontifice. *cap. un. h. t. in 6.* duæ duntaxat caufæ in Concil. Trident. *Seff. 25. de Reform. cap. 7.* allegantur, videlicet *urgens neceffitas, aut evidens Ecclefiæ utilitas.* Quas caufas S. Pontifex privatim per Cardinales, & in Confiftorio examinare folet *cit. loc. Trid. Parisius d. quæft. n. 15.* Et ideo difpenfatio Coadjutori haudquaquam fuffragabitur, fed fubreptitia judicabitur, fi is aut qualitatibus in coadjuto requisitis non refulgeat, aut urgens Ecclefiæ neceffitas, vel evidens utilitas ejus adjuutorium expoſcere non appareat.

12 Illud hic cum Fagnan. *ad cap. 5. h. t. num. 16.* adhuc noto, quòd talis fuffeffor perpetuus cum futura fuffeffione à S. Pontifice datus, mox acquirat *jus ad rem,* & vacante fubinde Prælatura etiam *jus in re,* fine nova collatione, quamvis mortuus fuerit Epifcopus, antequam litteræ Papales Roma advenerint. Adeoque Coadjutoria effectum nondum forita fuerit, modo tamen tempore *data* Epifcopus adhuc vixerit, ut probabilius docet Garz. *d. cap. 5. n. 131.* contra Gonzalez ad *Regul. Cancell. 8. Gloff. 5. §. 9. n. 56.* P. Verani *h. t. §. 3. n. 2. §. 2. feqq.* Ratio prioris eft, quia gratia fuffefforis non præcifè facta videtur de-

pendenter à labore *Coadjutoria,* quali eodem non existente, locum non haberet gratia, fed, cum à parte rei, & in effectu duæ cenfeantur factæ gratiæ, una de *Coadjutoria* in favorem coadjuti, altera de *fuffeffione* in favorem Coadjutoris, una caufa fublata, adhuc manet altera. Ratio pofterioris eft, quod, Epifcopo tempore *data* jam mortuo Coadjutoria nulla conferri potuerit; mortuo enim non datur Coadjutor, nec mortuus pro ea fupplicat, nec confentit; unde nec intentio Papæ fuiſſe præſumitur, Canonicos jure eligendi privare velle, Sede jam tunc vacante, præfertim, cum id genus Coadjutoria tanquam à jure communi exorbitantes, juri que tertii præjudicioſæ, odioſæ, confequenter ftrictè interpretandæ ſint.

Circa dictas Coadjutorias perpetuas advertit Card. de Luca in *Annot. ad S. Conc. Trid. difcurf. 45. n. 7. §. 9.* quòd earum uſus in Italia, & Hiſpania, aliſque Provinciis ubi dicta Conſtitutio Tridentini *Seff. 25. cap. 7.* accuratius obſervatur, aut rariffimus, aut omnino nullus ſit, in Germania verò, & Gallia Sedes Apoftolica fimiles Coadjutorias cum futura fuffeffione in Prælatura ex juſta caufa, in S. Congregatione Confiftoriali examinari ſolita, facilius, & crebrius indulgeat. Quam ipſam tamen Coadjutoris conſtitutionem, tametsi à gratia, & beneplacito Papæ unice dependeat, facere non folet ſine Capituli illius conſenſu cujus Prælato Coadjutor dandus eſt, quem conſenſum Capitulum præſtare folet per quandam formam, ſeu ſpeciem *electionis,* quæ tamen non eſt vera, & formalis electio, ideoque de facili ſanari ſolent illæ nullitates, quæ de jure

jure stricto aliàs obstarent, cùm Papa hanc ipsam electionis formam non alio ex capite permittat, quàm, ut se cer-

tum quoquomodo reddat de consensu Capitularium. Hæc laudatus Card. de Luca l. cit. n. 10.

§. IV.

Quæ sint partes Coadjutoris? Et quanta ejus potestas.

S U M M A R I A.

14. Coadjutor eadem jurisdictione pollet, quam habet coadjutus, non tamen sine limitatione. 15. Non tamen eadem honoris prærogativa gaudet, quàm principalis. 16. Est alendus sumptibus principalis. 17. Officium Coadjutoris temporalis cessat morte coadjuti. 18. Non item Coadjutoris perpetui, cujus jus jam antè quæsitum morte coadjuti magis actuatur.

14 **Q**Uoniam officium Coadjutoris in eo consistit, ut Rectorem principalem coadjuvet, ejusque vi-ces, ac munia suppleat, legitimè infer- tur, quòd eadem potestate polleat Coad- jutor, quàm habuit principalis, ideò- que Coadjutor Episcopi, vel Abbatis liberam rerum Ecclesiasticarum admini- strationem habet, modò nil alienet de bonis ad Ecclesiam, vel Episcopum spe- ctantibus cap. un. h. t. in 6. & cap. 24. de Elect. in 6. & insuper omnia ea, quæ sunt jurisdictionis, imò & ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, si ordinem Episco- palem habet, exercere, secùs aliis Epi- scopis, quasi suffraganeis, demandare potest. Quia tamen hæc potestas non- nunquam restringi, & limitari solet, ideò ad formam concessionis respicien- dum est. Parisius de Resign. benef. lib. 7. Quæst. 20. num. 19. Ubi verò de illa non satis liquet, attendendum est, ex qua causâ datus sit Coadjutor, si ob temporalia, putà, quia coadjutus, qui cæteroquin spiritualia benè administrat, de dilapidatione suspectus est, tantum- modo ad exercitium illius causæ tem-

poralis datus esse videtur. Quod si ve- rò detur seni, vel infirmo, ad spiritua- lia duntaxat datus esse censetur, quan- do autem datur dementi, cùm ad om- nia reddatur impotens Episcopus, tam ad spiritualia, quàm temporalia datus esse non ambigitur, ideòque ad instar principalis beneficia liberè conferre, & eorundem resignationes recipere pote- rit. Cabassut. Jur. Can. theor. & prax. lib. 1. cap. 16. num. 1. & 3. Barbof. J. E. V. lib. 3. cap. 10. num. 24. & seq. cum aliis ibidem relatis.

Quamvis autem Coadjutor dicatur 19 representare suum principalem, non tamen eadem honoris prærogativa gau- det, sed vivente coadjuto, ultimo loco post omnes Canonicos sedere debet, prout censuit sacra rituum Congrega- tio in Patavina 3. Decembr. 1616. Ni- si Coadjutor in dignitate aliàs consti- tutus foret, tunc enim absente, vel im- pedito coadjuto, præcedit omnes Cano- nicos, ac idem prorsus stallum, quòd coadjutus, si præsens esset, obtineret, habere debet, prout ab eadem S. Con- gregat. in Brundusina 29. Maji 1621. de- ci-